

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี*
GUIDELINES FOR DEVELOPING PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT
PLANNING OF BANG PHAE SUBDISTRICT MUNICIPALITY, BANG PHAE DISTRICT,
RATCHABURI PROVINCE

จินตนา เหมไอยรา

Jintana Hemaiyara

นักศึกษาคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, ประเทศไทย

Student of the Faculty of Public Administration, Stamford International University, Thailand

บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ

Bamphen Maitrisophon

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, ประเทศไทย

Faculty of Public Administration, Stamford International University, Thailand

E-mail: Jintana_jin10@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสานวิธี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน 5) เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลบางแพจำนวน 390 คน เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และการถดถอยเชิงพหุ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ประชาชนที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวม

* Received 9 October 2025; Revised 22 October 2025; Accepted 30 October 2025

ความรู้ความเข้าใจ ความผูกพันต่อชุมชน ผู้นำชุมชนและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี 5) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่าการสื่อสารทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน รับผลประโยชน์และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, แผนพัฒนาท้องถิ่น, เทศบาลตำบลบางแพ

Abstract

This research will explore various methods: 1) to study the level of public participation in the management of the local development plan of Bang Phae Subdistrict Municipality, Bang Phae District, Ratchaburi Province; 2) to understand the composition of the public in the personal education plan and its benefits; 3) to examine opinions in public reports; 4) to examine various factors that influence the public's personal interests; and 5) to present the composition of the public in the management of local development of Bang Phae Subdistrict Municipality, Bang Phae District, Ratchaburi Province. The quantitative study sampled 390 people in Bang Phae Subdistrict Municipality. Data were analyzed using generalized parameter analysis, a chi-squared linear regression analysis, and a qualitative survey using in-depth interviews with 10 keyinformants. Data were analyzed using content analysis. The results revealed that: 1) The profiles of the general public and the community as a whole were moderate; 2) Personal composition of the people in terms of age, education level, occupation, average monthly income, and length of community administration were observed in the local development plan; and 3) The population of different races and the duration of community change were not always consistent with the occupation and education level. Average income in different development plan control variables; 4) The components of community leadership's knowledge, understanding, and rational communication of information with public scrutiny in the management of the local development plan of Bang Phae Subdistrict Municipality, Bang Phae District, Ratchaburi Province; and 5) The public supervision committee in the local development plan

found that it would increase public knowledge, understanding, and benefits from administrators, enabling effective benefits and evaluation.

Keywords: public benefits, local development plan, Bang Phae Subdistrict Municipality

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐได้อย่างเสรีและเท่าเทียมตามรัฐธรรมนูญไทยหลายฉบับ โดยเฉพาะฉบับปี พ.ศ. 2560 ได้วางรากฐานให้ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบและยังส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะ โดยสามารถแสดงความคิดเห็นในโครงการของรัฐ การพัฒนาในระดับท้องถิ่น และร่วมวางแผนกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้ การมีส่วนร่วมสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของสังคมและยังทำให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของประเทศ การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และทำให้การบริหารประเทศมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อประชาชนอย่างแท้จริง และเป็นรากฐานสำคัญของประชาธิปไตยที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นองค์กรภาครัฐจัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจ การปกครอง (Decentralization) อันเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากร งบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การวางระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การจัดทำบริการและสวัสดิการสังคม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559)

ทั้งนี้ที่ผ่านมามองการบริหารส่วนตำบลหลายแห่งอาจไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของประชาชนได้เท่าที่ควร เนื่องจากเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้ความเข้าใจบทบาท ขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นอย่างจริงจัง อีกทั้งยังขาดการประสานงานที่ดีกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาชน ทำให้การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ในการบริหารพัฒนาและไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของ ประชาชนได้อย่างตรงจุด (พิมพ์พร เริงทัย, 2563)

เทศบาลตำบลบางแพเป็นพื้นที่ เหมาะแก่การอยู่อาศัยและมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก มีการขยายตัวทางธุรกิจ การท่องเที่ยวและระบบสาธารณูปโภคที่อาจส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่และแผนการพัฒนาชุมชน การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้ชุมชนและเทศบาลตำบลบางแพสามารถจัดทำแผนพัฒนาที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเป็นแผนงานในการพัฒนา

ท้องถิ่นที่สะท้อนถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณได้เพียงพอต่อการพัฒนา เพื่อให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางแพ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
5. เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นการใช้คำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นได้อย่างเปิดกว้าง โดยผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ สมมติฐานและออกแบบเครื่องมือวิจัย แบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ 4 ตอนได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล คำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) 2) ปัจจัยการมีส่วนร่วม 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบ ลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับการและตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน (อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้มีความรู้) โดยนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ (Index of item Objective Congruence : IOC) และทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงตัวอย่างจริง 30 คน พบค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha = 0.977

ประชากรวิจัยประกอบด้วย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จาก 2 เขต 21 หมู่บ้าน จำนวน 390 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความไม่น่าจะ และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตาและแบบบังเอิญและใช้วิธีการแจกแบบสอบถามในรูปแบบเอกสาร ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-

Depth Interview) จำนวน 10 คน คือตัวแทนระดับผู้บริหารของเทศบาลตำบลบางแพ จำนวน 2 คน ตัวแทนบุคลากรในเขตเทศบาลตำบลบางแพ จำนวน 4 คน และตัวแทนชุมชนในเขตเทศบาล จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอนุมานโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ในการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) ใช้สถิติ one-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีค่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้านส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความผูกพันต่อชุมชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านผู้นำชุมชน และด้านการสื่อสาร

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัย มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบล บางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ปัจจัยการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความผูกพันต่อชุมชน ผู้นำชุมชนและการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

5. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่าในสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นไปที่ แผนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นส่วนใหญ่ในลักษณะเดิมๆ ผู้นำชุมชนยัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นในมิติ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนต้นของการจัดทำแผน โดยการจัดเวทีประชาคมและประชุมกลุ่มย่อย อย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหลากหลายมิติ ไม่จำกัดเพียงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น แผนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งควร พัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน ผ่านการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนชุมชนที่มีความรู้และถ่ายทอดต่อประชาชนได้อย่างถูกต้อง 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีการดำเนินงานยังมีข้อจำกัด เช่น การรับเหมาที่มีเงื่อนไขประกันสัญญางานสั้นเกินไป และบทลงโทษไม่รุนแรง ส่งผลให้บางโครงการชำรุดเสียหายเร็วและต้องแก้ไขซ้ำ อีกทั้งยังมีปัญหาการซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่เข้าใช้พื้นที่ ซึ่งเทศบาลไม่สามารถกำกับดูแลได้เต็มที่ ควรสร้างกลไกให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินงาน เช่น การจัดตั้งคณะทำงานชุมชน ร่วมกับเทศบาลในการกำกับติดตามการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อลดปัญหางานซ้ำซ้อนหรือไม่ได้มาตรฐาน อีกทั้งควร กำหนดมาตรการด้านสัญญาและการประกันงานที่เข้มงวดขึ้น เพื่อให้ผู้รับเหมาปฏิบัติงานอย่างรัดกุม และควรเปิดช่องทางให้ประชาชนร่วมสอดส่อง ติดตาม และแจ้งเบาะแส หากพบความบกพร่องในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การพัฒนาโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ประชาชนรู้สึกว่าได้ประโยชน์กับชุมชนในภาพรวม เพราะเป็นแผนที่เสนอขึ้นมาจากความต้องการจริงของหมู่บ้าน แต่ก็ยังพบปัญหาความ ไม่เท่าเทียมในการได้รับผลประโยชน์ โดยมีทั้งผู้ที่ได้รับประโยชน์และผู้ที่เสียประโยชน์ในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เทศบาลยังคงยึดหลักประโยชน์ของชาวบ้านเป็นสำคัญ ควรส่งเสริมความ โปร่งใสและเท่าเทียมในการกระจายผลประโยชน์ โดยให้มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการจัดลำดับความสำคัญของโครงการในแต่ละพื้นที่ เพื่อป้องกันความรู้สึกเหลื่อมล้ำของประชาชน พร้อมทั้งควร เปิดเผยข้อมูลโครงการต่อสาธารณะ ผ่านหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์เทศบาล บ้ายประกาศชุมชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียม และรับรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมาจากแผนพัฒนาร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การตรวจสอบและประเมินผลโครงการยังเป็นไปในลักษณะ การตรวจสอบเบื้องต้นและหลวม ๆ เช่น ดูว่าตรงตามแบบ ส่งมอบพื้นที่สะอาด และเกิดประโยชน์จริง แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการตรวจสอบมัก ขาดความรู้ความเข้าใจเชิงลึกในรายละเอียดของโครงการ ทำให้บางโครงการแม้ผ่านการตรวจสอบแล้ว แต่กลับเกิดปัญหาหรือชำรุดในภายหลัง ต้องวางแผนแก้ไขเพิ่มเติม ควรปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลโครงการให้มีความรอบด้านและโปร่งใสมากขึ้นโดย

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบ ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับมาตรฐานงานก่อสร้าง การบริหารโครงการ และการใช้เกณฑ์ประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน เช่น ผ่านการสำรวจความคิดเห็น (survey) หรือการประชุมรับฟังผลการดำเนินงาน ซึ่งช่วยให้ผลการประเมินสะท้อนสภาพจริงของชุมชนและสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้อย่างตรงจุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

พบว่าในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความสนใจและพร้อมมีส่วนร่วม แต่ข้อจำกัดด้านข้อมูลข่าวสาร เวลา อำนาจการตัดสินใจและการเปิดโอกาสให้เข้ามามีบทบาทโดยตรงยังมีไม่เพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนมีบทบาทในบางขั้นตอน แต่ยังไม่เต็มศักยภาพของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์พร เริงทัย (2563) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการร่วมคิดร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน รวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์หรือผลกระทบจากการพัฒนา

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ตาห้ำ (2567) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเวียง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงษ์ มาประเสริฐ (2567) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ภาพรวมประชาชนที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ตาหาล้า (2567) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเวียง จังหวัด เชียงราย ผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

4. การศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวม ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความผูกพันต่อชุมชน ผู้นำชุมชนและการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงษ์ มาประเสริฐ (2567) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกขัน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ด้านความผูกพันกับท้องถิ่น ด้านความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.001

5. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จากการสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพอำเภอบางแพ ในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นไปที่ แผนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นส่วนใหญ่ในลักษณะเดิม ๆ ขาดความหลากหลายผู้นำชุมชนยัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นในมิติใหม่ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การดำเนินโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีการดำเนินงานยังมีข้อจำกัด เช่น การรับเหมาที่มีเงื่อนไขประกัน สัญญางานสั้นเกินไป และ บทลงโทษไม่รุนแรง ส่งผลให้บางโครงการชำรุดเสียหายเร็วและต้องแก้ไขซ้ำ อีกทั้งยังมีปัญหาการซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่เข้าใช้พื้นที่ ซึ่งเทศบาลไม่สามารถกำกับดูแลได้เต็มที่ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การพัฒนาโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ประชาชนรู้สึกว่าได้ประโยชน์กับชุมชนในภาพรวม เพราะเป็นแผนที่เสนอขึ้นมาจากความต้องการจริงของหมู่บ้าน แต่ก็ยังพบปัญหาความไม่เท่าเทียมในการได้รับผลประโยชน์ โดยมีทั้งผู้ที่ได้รับประโยชน์และผู้ที่เสียประโยชน์ในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามเทศบาลยังคงยึดหลัก

ประโยชน์ของชาวบ้านเป็น 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การตรวจสอบและประเมินผลโครงการยังเป็นไปในลักษณะ การตรวจสอบเบื้องต้นและหลวม ๆ เช่น ดูว่าตรงตามแบบ ส่งมอบพื้นที่สะอาด และเกิดประโยชน์จริง แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการตรวจสอบมัก ขาดความรู้ความเข้าใจเชิงลึกในรายละเอียดของโครงการ ทำให้บางโครงการแม้ผ่านการตรวจสอบแล้ว แต่กลับเกิดปัญหาหรือข้อขัดแย้งในภายหลัง ต้องวางแผนแก้ไขเพิ่มเติม ควรปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลโครงการให้มีความรอบด้านและโปร่งใสมากขึ้น โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับมาตรฐานงานก่อสร้าง การบริหารโครงการ และการใช้เกณฑ์ประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน เช่น ผ่าน การสำรวจความคิดเห็น (survey) หรือ การประชุมรับฟังผล การดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้การประเมินสะท้อนสภาพจริงของชุมชนและสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ตาหล้า (2567) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงคนทุกช่วงวัย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรมีการกระตุ้นจากผู้นำชุมชนให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรมีการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชน และนำมาวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิระ สุวรรณสังข์ และคณะ (2567) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานีควรดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาในหมู่บ้านไม่ว่าจะเป็น ถนน ประปา สาธารณูปโภคต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของเทศบาล เสนอกิจกรรมในการจัดทำโครงการและจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรพร เทพทอง และอภิชาติ พานสุวรรณ (2567) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกช้าง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ควรจัดประชาคมในวันหยุดและมีการประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทาง ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ซึ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม และการประชาสัมพันธ์หลายช่องทางเพื่อให้ทุกกลุ่ม

สรุปและข้อเสนอแนะ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้

เฉลี่ยต่อเดือนและระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แตกต่าง ความรู้ความเข้าใจ ความผูกพันต่อชุมชน ผู้นำชุมชนและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพส่วนใหญ่เป็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งประชาชนและผู้นำท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจ มีผู้ที่ได้รับผลประโยชน์และผู้เสียผลประโยชน์ในเวลาเดียวกัน การตรวจสอบและประเมินผลโครงการต่างๆยังเป็นแบบง่าย ๆ ในเรื่องความถูกต้องตามแบบ ความสะอาด ซึ่งประชาชนยังขาดความรู้เชิงลึกในการตรวจสอบ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) เทศบาลควรแนวทางมาตรฐานการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผลเพื่อให้เกิดความเสมอภาคและความโปร่งใส 2) เทศบาลควรมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนและคณะกรรมการตรวจสอบ โดยจัดอบรมความรู้ด้านการวางแผน การกำกับโครงการและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ 3) เทศบาลมีนโยบายการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อขยายช่องทางการสื่อสารระหว่างเทศบาลกับประชาชน เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือ โซเชียลมีเดีย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ 1) ด้านการตัดสินใจเทศบาลควรให้ประชาชนมีโอกาสในการร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถโต้แย้ง แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ รวมถึงการเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการและความต้องการร่วมกับผู้นำท้องถิ่น ทำกิจกรรมต่างๆและควรจัดเวทีประชาคมและประชุมกลุ่มย่อยอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชาชนรู้สึกยินดีและภูมิใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลบางแพ ได้มีความรู้และมีความเข้าใจตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ เช่น การอบรม การเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการมีส่วนร่วมเทศบาลควรกำหนดแนวทางการกระจายผลประโยชน์จากโครงการให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนทุกกลุ่ม 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าสังเกตการณ์ ประเมินผล เป็นกรรมการตรวจสอบและเข้าร่วมเสวนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ ที่จัดขึ้นอย่างเป็น 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเทศบาลตำบลบางแพและชุมชน ควรกระตุ้นให้ประชาชนสนับสนุนทรัพยากรในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การร่วมแรงงานหรือการใช้สถานที่ เพื่อเสริมสร้างพลังร่วมของชุมชน เทศบาลควรจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมบทบาทของประชาชนในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการจัดการโครงการด้วยตนเอง ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและสังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมในบริบทที่ต่างกัน 2) ควรวิจัยเชิงคุณภาพที่ลงลึกในประเด็น อุปสรรคเชิงวัฒนธรรม สังคม และการเมืองท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมเพื่อหาวิธีแก้ไขอย่างตรงจุด 3) ควรมีการวิจัยในระยะยาว (longitudinal study) เพื่อติดตามผลของการมีส่วนร่วมต่อความยั่งยืนของการพัฒนาท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กมลชนก ตาหล้า. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเวียง จังหวัดเชียงราย. ใน (ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). อำนาจและหน้าที่. เรียกใช้เมื่อ 25 พฤษภาคม 2559 จาก <https://www.dla.go.th>
- ฐิระ สุวรรณสังข์ และคณะ. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 8(1), 295–310.
- พัชรพร เทพทอง และอภิชาติ พานสุวรรณ. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกช้าง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 12(1), 79–94.
- พิมพ์พร เริงทัย. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท. ใน (การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาณุพงษ์ มาประเสริฐ. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลบ้านเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 8(1), 1-16.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570). เรียกใช้เมื่อ 25 พฤษภาคม 2568 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.